

ကျောင်းပြင်ပမူလတန်းပညာရေး
ဒုတိယအဆင့်
သင်္ချာ

ဒသမကိန်းများသင်ကြားနည်း

ဒေါ်မေစီအုန်းမောင်
(MLRC)

ဒသမကိန်းများသင်ကြားခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

ကလေးများသိထားပြီးသော ခြေခံအသိပညာများမှ တစ်ဆင့် အသိပညာသစ်များကို ဆက်လက်ဆည်းပူး နိုင်စေသော သင်နည်းများကိုဖော်ထုတ်နိုင်ရန်

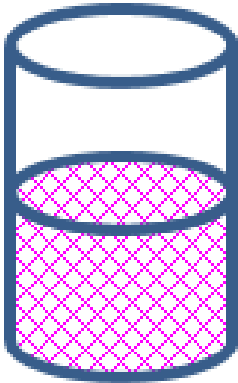
ဒသမကိန်းများသင်ကြားခြင်း

သင်ကြားမှုရည်ရွယ်ချက်

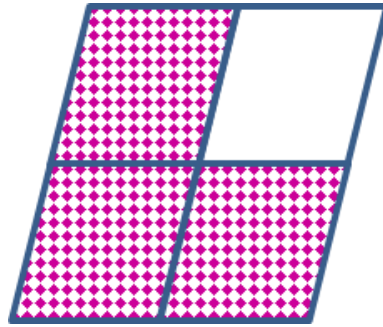
အပိုင်းကိန်းပုံများကိုကြည့်၍ ဒသမကိန်းများ
ကိုဆယ်လီစိတ်မှရာလီစိတ်အထိဖော်ပြတတ်ရန်

အခြေခံအသိပညာများကိုစစ်ဆေးခြင်း

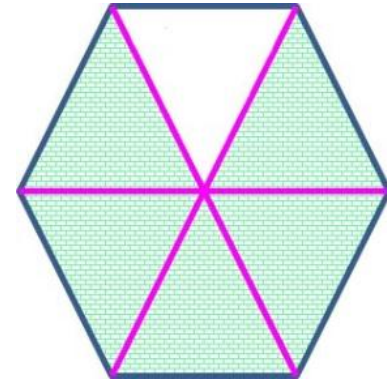
- ပေးထားသောညီမျှပိုင်းများ၏အရောင်ခြယ်ထားသော အပိုင်းကို အပိုင်းကိန်းဖြင့်ဖော်ပြပါ။

$$\frac{1}{2}$$

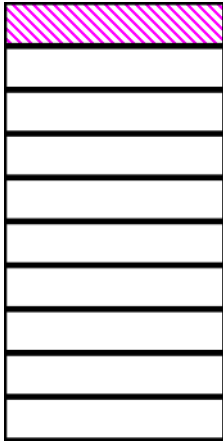

$$\frac{3}{4}$$

$$\frac{5}{6}$$

ဆယ်လီစိတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း

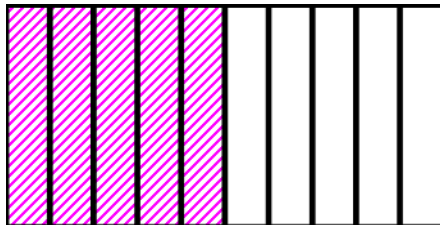

$$\text{အပိုင်းကိန်းဖြင့်} = \frac{၁}{၁၀}$$

$$\text{ဇယားဖြင့်} = \begin{array}{c|c} ၁ & \text{ဆယ်လီစိတ်} \\ \hline ၀ & ၁ \end{array}$$

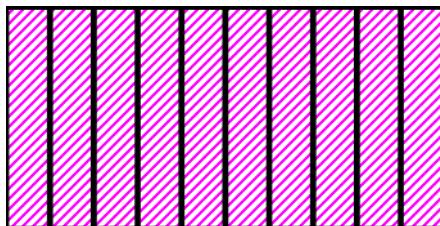
$$\text{ကိန်းရေးခြင်း} = ၀.၁$$

$$\text{ကိန်းဖတ်ခြင်း} = \text{သုည ဒသမ တစ်}$$

$$= \frac{၉}{၁၀}$$

$$= \begin{array}{c|c} ၉ & \text{ဆယ်လီစိတ်} \\ \hline ၀ & ၉ \end{array} = ၀.၉$$

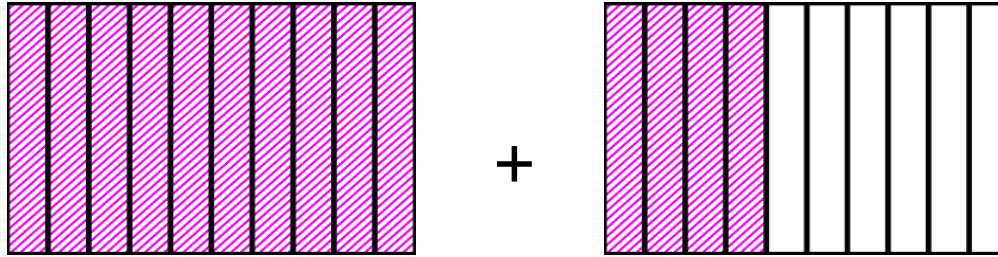

$$= \frac{၁၀}{၁၀}$$

$$= \begin{array}{c|c} ၁၀ & \text{ဆယ်လီစိတ်} \\ \hline ၁၀ & ၀ \end{array} = ၁.၀$$

တစ် ဒသမ သုည

ဆယ်လီစိတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း

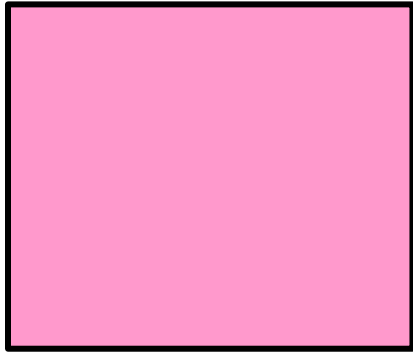

$$\frac{10}{10} + \frac{3}{10}$$

၃	ဆယ်လီစိတ်	=	၁	၀	၄
၁	၄				

တစ် ဒသမ လေး

ရာလီစိတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း

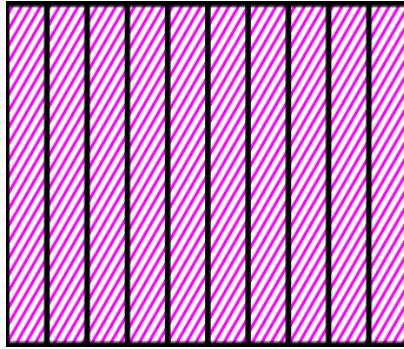
၁

၁

=

=

=

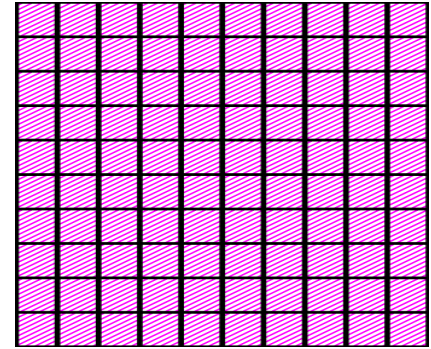
$\frac{၁၀}{၁၀}$

ဆယ်လီစိတ်
၁၀ စိတ်

=

=

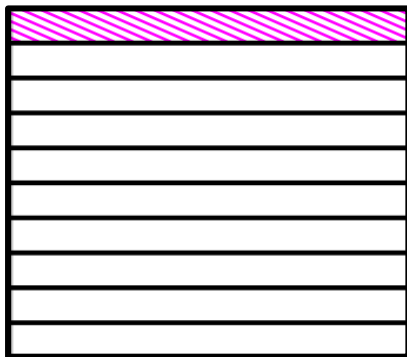
=

$\frac{၁၀၀}{၁၀၀}$

ရာလီစိတ်
၁၀၀ စိတ်

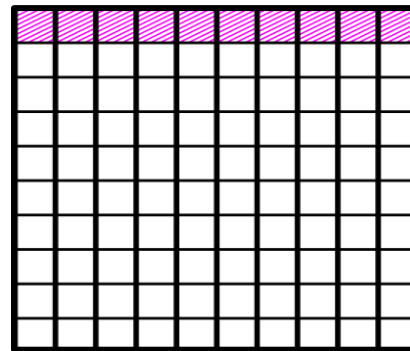
ဆယ်လီစိတ်
၁ စိတ်

$\frac{၁}{၁၀}$

=

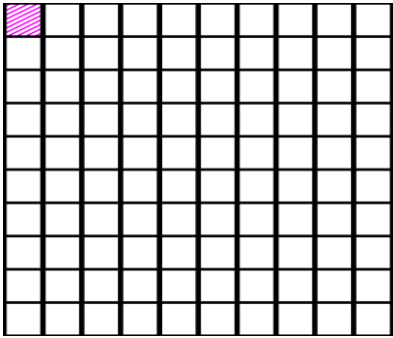
=

$\frac{၁၀}{၁၀၀}$

ရာလီစိတ်
၁၀ စိတ်

ရာလီစိတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း

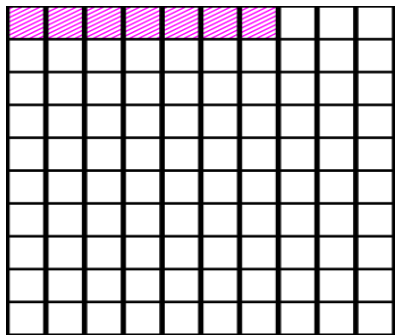

$$\text{အပိုင်းကိန်းဖြင့်} = \frac{၁}{၁၀၀}$$

$$\text{ဇယားဖြင့်} = \begin{array}{c|c|c} ၁ & \text{ဆယ်လီစိတ်} & \text{ရာလီစိတ်} \\ \hline ၀ & ၀ & ၁ \end{array}$$

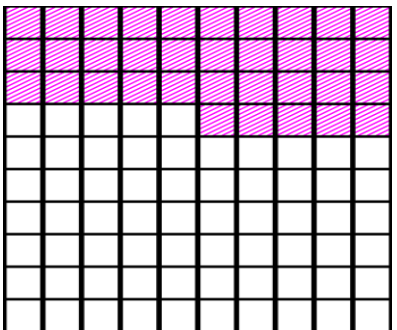
$$\text{ကိန်းရေးခြင်း} = ၀.၀၁$$

$$\text{ကိန်းဖတ်ခြင်း} = \text{သုည ဒသမ သုညတစ်}$$

$$= \frac{၉}{၁၀၀} = \begin{array}{c|c|c} ၉ & \text{ဆယ်လီစိတ်} & \text{ရာလီစိတ်} \\ \hline ၀ & ၀ & ၉ \end{array} = ၀.၀၉$$

သုည ဒသမ သုညခုနစ်

$$= \frac{၂၉}{၁၀၀} = \begin{array}{c|c|c} ၂၉ & \text{ဆယ်လီစိတ်} & \text{ရာလီစိတ်} \\ \hline ၀ & ၂ & ၉ \end{array} = ၀.၂၉$$

သုည ဒသမ သုံးငါး

ဒသမကိန်းမှ အပိုင်းကိန်းသို့

- အောက်ပါဒသမကိန်းများကို အပိုင်းကိန်းဖြင့်ဖော်ပြပါ။
(က) ၀.၂   (ခ) ၀.၂၀   (ဂ) ၁.၇   (ဃ) ၂.၀၆

(က) ၀.၂

ဒသမနောက်မှာ
ကိန်းတစ်လုံးထဲ
ဆယ်လီစိတ်

အဖြေ။ $\frac{၂}{၁၀}$

(ခ) ၀.၂၀

ဒသမနောက်မှာ
ကိန်းနှစ်လုံး
ရာလီစိတ်

အဖြေ။ $\frac{၂၀}{၁၀၀}$

ဒသမကိန်းမှ အပိုင်းကိန်းသို့

(ဂ) ၁၀၉

ကိန်းပြည့်က ၁
ဒသမနောက်မှာကိန်းတစ်လုံး
၁ နောက်မှာ ဆယ်လီစိတ်

အဖြေ။ $၁ \frac{၉}{၁၀}$

(ဃ) ၂၀၆

ကိန်းပြည့်က ၂
ဒသမနောက်မှာ
ဒတိယနေရာမှ ကိန်းရ၊
ဒါကြောင့် ရာလီစိတ်

အဖြေ။ $၂ \frac{၆}{၁၀၀}$

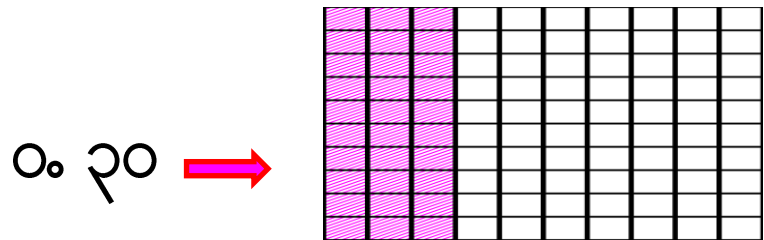
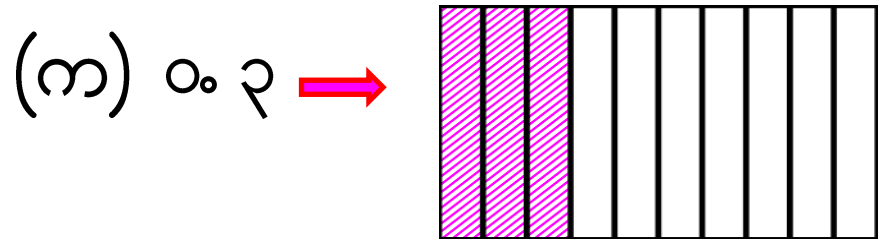

ဒသမကိန်းများ နှိုင်းယှဉ်ခြင်း

➤ ပေးထားသော ဒသမကိန်းများကို $=$ (သို့) $>$ (သို့) $<$ သင်္ကေတများသုံး၍နှိုင်းယှဉ်ပါ။

(က) ၀.၃ ( ) ၀.၃၀   (ခ) ၀.၅ ( ) ၀.၅

(ဂ) ၀.၇၁ ( ) ၀.၀၉

ပုံနှင့် ညီမျှခြင်းတို့ အရ ၀.၃ (=) ၀.၃၀

ဒသမကိန်းများ နှိုင်းယှဉ်ခြင်း

$$(ခ) ၀.၅ (\quad) ၀.၇$$

၀.၅ $\rightarrow$ ဆယ်လီစိတ် ၅ စိတ်

၀.၇ $\rightarrow$ ဆယ်လီစိတ် ၇ စိတ်

$$\therefore ၀.၅ (<) ၀.၇$$

$$(ဂ) ၀.၇၁ (\quad) ၀.၇၉$$

၀.၇၁ $\rightarrow$ ရာလီစိတ် ၇၁ စိတ်

၀.၇၉ $\rightarrow$ ရာလီစိတ် ၉၇ စိတ်

$$\therefore ၀.၇၁ (>) ၀.၇၉$$

လက်တွေ့အသုံးပြုခြင်း

➤ မိုးရာသောရက်(၃)ရက်၏ မိုးရေချိန်ကိုမှတ်တမ်းပြုထားသည်။ မိုးရေချိန် အများအနဲလိုက်စီပေးပါ။

တနင်္ဂနွေနေ့ = ၀.၅၇ လက်မ

တနင်္လာနေ့ = ၁.၄၉ လက်မ

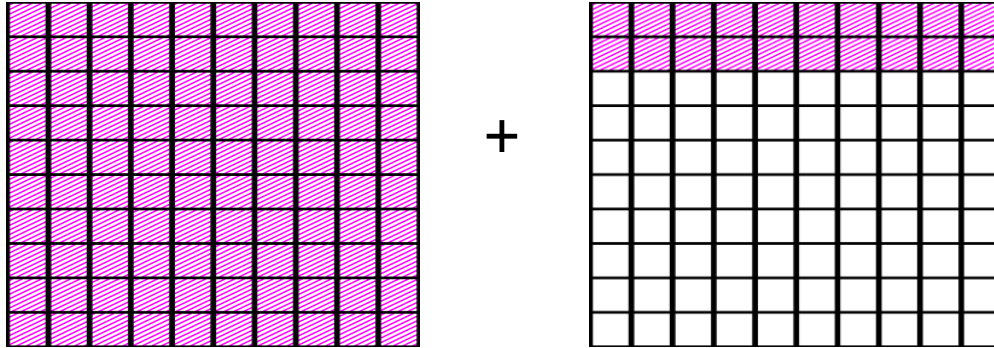
အင်္ဂါနေ့ = ၀.၈ လက်မ

နေ့အမည်	မိုးရေချိန်လက်မ

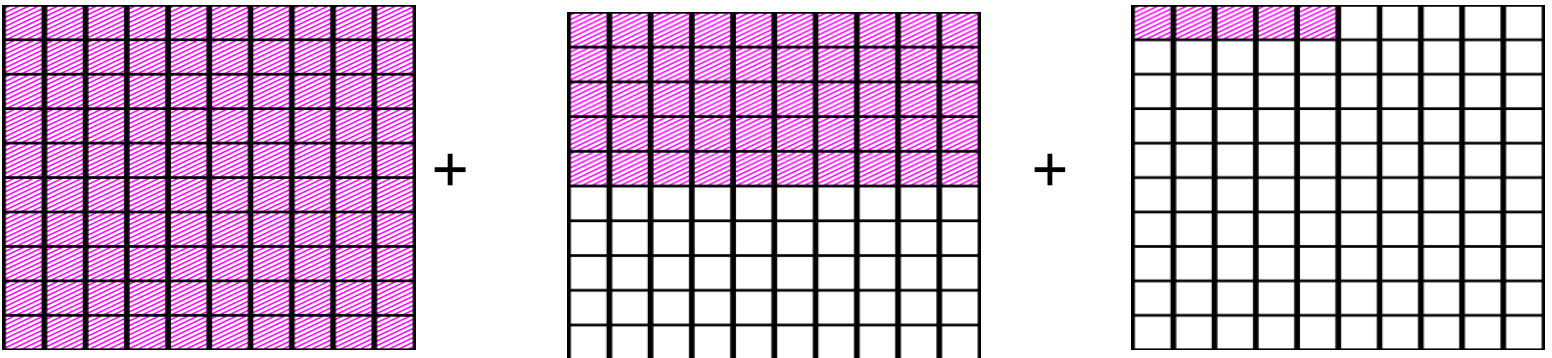
တတ်မြောက်မှုစစ်ဆေးခြင်း

၁။ ပေးထားသောပုံများကိုကြည့်၍ဒသမဖြင့်ဖော်ပြပါ။

(က)

(ခ)

တတ်မြောက်မှုစစ်ဆေးခြင်း

၂။ ပေးထားသောဇယားကိုဖြည့်ပါ။

အပိုင်းကိန်း	ဒသမကိန်း
$၁ \frac{၆}{၁၀}$	
	၂၀၈
$\frac{၇}{၁၀၀}$	
	၀.၇

၃။ ၀.၇ နှင့် ၀.၀၇ တူညီပါသလား။ ကွာခြားမှုရှိက ဖော်ပြပါ။

သင်ကြားသူများ သိကောင်းစရာ

- မူလတန်းကလေးများသည် ဒသမဖတ်ခြင်းကို ပထမဆုံး အကြိမ်ဖြစ်သဖြင့် အလေးထားပါ။
- ဒသမကိန်းများဖြင့် ဖော်ပြလေ့ရှိသော အကြောင်းအရာများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပါစေ။
- သင်ထောက်ကူများ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပါ။

သင်ကြားသူများ သိကောင်းစရာ

- ဆရာ၏ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ကလေးများ၏ဆောင်ရွက်မှုကို ကဏ္ဍအလိုက်အသုံးပြုနိုင်အောင်ကြိုတင်လေ့လာထားပါ။
- ကလေးများကိုယ်တိုင် ရရှိပြီးသောအခြေခံအသိပညာကို လက်တွေ့အသုံးပြု၍ အကြောင်းအရာသစ်များဖော်ထုတ် ဖြေရှင်းနိုင်ကြောင်းလက်တွေ့ပြပါ။